

Sivistysvaliokunta

24.2.2022

SiV@eduskunta.fi

Henkilökohtaiset oppimistilit E 138/2021 vp ja pienet osaamiskokonaisuudet E 139/2021 vp

Euroopan komissio on antamissaan tiedonannoissa ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevasta toimintasuunnitelmasta tehnyt aloitteet pienistä osaamiskokonaisuuksista (micro credentials). Lisäksi tavoitteeksi on asetettu, että 60 prosenttia kaikista aikuisista osallistuisi koulutukseen vuosittain.

Henkilökohtaiset oppimistilit E 138/2021 vp

AMKE yhtyy Suomen kantaan, eikä kannata henkilökohtaisten oppimistilien soveltamista kansallisesti. Suomen koulutusjärjestelmä on universaali ja tarjoaa laajasti maksutonta koulutusta myös työikäisille. Lisäksi laajat sosiaalietuudet mahdollistavat osaamisen kehittämisen työuran aikana, esim. subjektiivinen opintovapaa, aikuiskoulutustuki ja työttömyysetuudella opiskelu. AMKE myös muistuttaa, että monia opintoja voidaan integroida osaksi työtä tai sen rinnalla. Esimerkiksi oppisopimus on hyvin suosittu ja tehokas tapa kehittää osaamista ilman pitkiä poissaolojaksoja työstä.

AMKE arvioi, että henkilökohtaisista oppimistileistä ei ole apua ns. aliedustettujen ryhmien (mm. perusasteen koulutuksen varassa olevat, maahanmuuttajat ja yrittäjät) osallistamisessa jatkuvaan oppimiseen. Aliedustettujen ryhmien tavoittamiseksi tarvitaan mm. hakevaa toimintaa, ohjauspalveluita, kehittää koulutuspalveluiden saatavuutta sekä opintojen aikaisen sosiaaliturvajärjestelmän selkeyttämistä.

Pienet osaamiskokonaisuudet E 139/2021 vp

”Pieni osaamiskokonaisuus (micro-credential) on (digitaalinen) todistus oppimistuloksista, jotka on saatu pienimuotoisesta oppimiskokemuksesta (esim. lyhyestä kurssista tai harjoittelusta). Niiden avulla jokainen voi joustavasti ja kohdennetusti kehittää henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kehitykseensä tarvittavia tietoja, taitoja ja osaamista.”

AMKE pitää pienten osaamiskokonaisuuksien käsitteen määrittelyä kannatettavana. Pienten osaamiskokonaisuuksien sisällön määrittely on vielä kesken. AMKE:n huomioita asiaan.

- 1) Formaalin koulutusjärjestelmän sisällä julkisella rahoituksella toteutettavien pienten osaamiskokonaisuuksien tulisi noudattaa yleistä standardisointia hyödyntäen kansallista koulutuksen lainsäädäntöä mm. arviointitavassa ja opintojen tason luokituksessa (EQF-taso). Pienet osaamiskokonaisuudet tulee voida liittää osaksi tutkintokoulutusta osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kautta. Vapaa sivistystyön rooli pitää huomioida erikseen.

- 2) AMKE yhtyy Suomen kantaan huomioida myös epävirallinen oppiminen ja arkioppiminen. Tämä edistäisi tavoitetta, että 60 prosenttia aikuisista osallistuisi koulutukseen vuosittain.
- 3) AMKE jakaa Suomen kannan huolen standardisoinnin soveltamisesta muiden kuin virallisen koulutusjärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden, esimerkiksi yritysten ja yhdistysten järjestämiä koulutuksia. Standardisoinnin soveltaminen saattaisi johtaa muotovaatimusten takia epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin ja luoda kohtuuttomasti uusia hallinnollisia velvoitteita.
- 4) Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistustyö on OKM:ssä jo aloitettu. AMKE toivoo malttia ja huolellista valmistelua, koska jatkuvuuden kannalta koulutusjärjestelmää ei voida muuttaa merkittävästi parin vuoden välein. Onnistunut toimeenpano vaatii aikaa. (Ammatillisen koulutuksen reformi 2018, oppivelvollisuuden laajentaminen 2021). Rahoitusjärjestelmää tulee lisäksi kehittää kokonaisuutena, jotta se olisi ennakoitavaa sekä toiminnan järjestäminen tehokasta ja tarkoituksenmukaista.
- 5) AMKE edellyttää, että ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmää uudistetaan jatkossa pienten osaamiskokonaisuuksien (eli tutkinnon osaa pienempien osien) järjestämiseksi.

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Saku Lehtinen
asiantuntija

Lisätiedot johtava asiantuntija, Saku Lehtinen, 040 041 2057, saku.lehtinen@amke.fi